
Публикуван на: 05-03-2008

Източник: [Портал Европа](#)

Последователните реформи на Договорите доведоха до непрекъснато разширяване на правомощията на Европейския парламент спрямо останалите европейски институции. Днес Европейският парламент упражнява законодателната власт съвместно със Съвета, разполага с бюджетни правомощия и осъществява демократичен контрол над всички европейски инстанции.

Европейският парламент дели законодателната власт със Съвета на Европейския съюз. Следователно той разполага с правомощия да приема европейските законодателни актове (директиви, регламенти и други). Той може да одобри, измени или отхвърли съдържанието на европейското законодателство.

Законодателната дейност - На ниво парламентарна комисия даден член на Европейския парламент съставя доклад въз основа на предложение за "законодателен текст", представено от Европейската комисия, която притежава изключителните правомощия за законодателна инициатива. Парламентарната комисия гласува този доклад и при нужда внася в него изменения. След като текстът бъде изменен и гласуван на пленарно заседание, позицията на Парламента се счита за приета. Този процес може да се повтори един или повече пъти, в зависимост от типа на процедурата и от това дали е постигнато или не съгласие със Съвета.

При приемането на законодателните актове съществуват следните процедури: обикновена законодателна процедура (съвместно вземане на решение), при която Парламентът и Съветът са равнопоставени, или специални законодателни процедури, прилагани единствено в определени области, в които Европейският парламент има само консултативна роля.

Следва да се подчертае, че по т. нар. "чувствителни" теми (като например данъчно облагане, промишлена политика, селскостопанска политика и др.), Европейският парламент изразява единствено консултативно становище в рамките на т. нар. "процедура на консултация". В някои случаи, определени в Договора, консултацията е задължителна, тъй като правното основание го налага. Тогава дадено предложение може да придобие силата на закон единствено ако Парламентът е изразил своето становище. В тези случаи Съветът не е упълномощен да взема решения самостоятелно.

Право на политическа инициатива - Парламентът може да изиска от Комисията да отправи законодателни предложения към Съвета. Той участва на практика в съставянето на нови законодателни текстове, тъй като разглежда годишната работна програма на Комисията и посочва работата по кои актове следва да бъде приоритет. Процедурата за съвместно вземане на решение е въведена от Договора от Маастрихт (1992 г.), като впоследствие е разширена и опростена от Договора от Амстердам (1999 г.). Съвместното вземане на решение е обикновената законодателна

процедура: тя придава еднаква тежест на решенията на Европейския парламент и на Съвета на ЕС по отношение на редица области (като транспорт, околна среда, защита на потребителите и др.). Две трети от европейското законодателство се приема съвместно от Европейския парламент и Съвета. Комисията изпраща своето предложение на Парламента и на Съвета. Те го разглеждат и го подлагат на две последователни четения.

Ако след второто четене не бъде постигнато съгласие, предложението се представя пред Помирителен комитет, съставен от равен брой представители на Съвета и на Парламента. Представителите на Европейската комисия също присъстват на заседанията на Помирителния комитет и взимат участие в разискванията. След като Комитетът стигне до споразумение, договореният текст се изпраща до Парламента и до Съвета за трето четене, което им позволява да го приемат като законодателен текст. За приемането на текста е необходимо постигането на окончателно споразумение между двете институции. Дори ако на ниво Помирителен комитет е постигнато съгласие по даден общ текст, Парламентът може да отхвърли предложения акт с абсолютно мнозинство.

Европейският парламент и Съветът на Европейския съюз съставляват заедно **бюджетния орган на Европейския съюз**, който ежегодно определя приходите и разходите на Съюза. Процедурата по разглеждане и приемане на бюджета тече от м. юни до края на м. декември.

За задължителните разходи (в областта на земеделието или такива, произтичащи от международните споразумения, например), последната дума има Съветът. Парламентът, в тясно сътрудничество със Съвета, взема решения относно т.нар. незадължителни разходи (други разходи). Европейският парламент и Съветът са задължени да спазват годишния лимит на разходи, установен в многогодишните финансови перспективи. Принципът за ежегодност на бюджета означава, че той се гласува за период от една година (изпълнението на бюджета започва на 1 януари и приключва на 31 декември). Комисията изготвя предварителен проектобюджет и го предоставя за разглеждане на Съвета на Европейския съюз. Въз основа на това предложение Съветът изработва проектобюджет, който предава на Парламента за първо четене.

Парламентът изменя проекта в зависимост от политическите приоритети и го връща на Съвета, който може да внесе на свой ред промени, преди да го върне отново на Парламента. Парламентът приема или отхвърля на второ четене изменения бюджет. Бюджетът се приема окончателно от председателя на Парламента. В хода на тази бюджетна процедура Парламентът внася промени и изменения в проектобюджета, предложен от Съвета и Комисията. Изпълнението на бюджета започва едва след подписването му от председателя на Европейския парламент.

Комисията за бюджетен контрол осъществява непрекъснат **надзор над разходите на Съюза**. Европейският парламент, по препоръка на Съвета на Европейския съюз, освобождава Комисията от отговорност по изпълнението на бюджета.